

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vpisane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Nášega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Ne paradirati, ampak delati! — K osuševanju barja. — Politične vesti. — Štajersko: Lov na mladino. — Iz slovenskih dežel. — Raznoterosti. Podlistek: Iz dobe punta in bojev.

Ne paradirati, ampak delati!

Predvsem veljajo moje besede naši severni narodni meji na Štajerskem in Koroškem. Zadnji čas se je že precej začelo pisati o naših obmejnih postojankah in o pripomočkih, s katerimi bi se dalo braniti in eventualno tudi rešiti; toda po mojem mnenju se ne bo nikdar zadosti opozarjalo na nevarnost, ki nam preti ob meji in to v novejši dobi bolj kot kdaj poprej. Pretežna večina merodajnih činiteljev pri nas stoji še malomarno ob strani in se za ljuti boj, ki ga bije naš narod ob svoji severni meji s svojim stoletnim sovražnikom Nemcem, niti ne zmeni. Ne pozna ne krajev ne razmer, vrže na leto par kronic „domu na altar“ nevoljno in prisiljeno, ker bi vendar le že preveč kričalo o nezavednosti in izdajalstvu, ako bi se tega ne storilo, in tako misli večina, da je že izpolnila svojo narodno dolžnost! Precej črnila se bo moralo še uporabiti in precej papirja popisati, predno bomo tudi v te kroge zanesli malo več ognja, zato pa govorim danes le tistim, ki jim narodno delo ni fraza in narodov blagor ni deveta brigada.

Lahko rečem, da moramo danes vso svojo pozornost in vse svoje sile posvetiti severni meji našega naroda. Proti jugu nam ne preti skoraj nobena nevarnost, tam smo več ali manj že v ofenzivi, medtem ko naši severni bratje ob štajerski in koroški narodni meji niti v defenzivi še niso. Ni treba menda več povdarjati, da moramo polagati največjo važnost na gospodarsko emancipacijo

Iz dobe punta in bojev.

Črtice izza okupacije Hercegovine. Napisal Ivan Klarič.

VI.

„Samo geni se, pa si črna prst!“

Oh, krasna si mi in divna, bihačka okolica, ti zibelka moja! Zavarovana si mi z vseh strani z zeleno goro. Z ljutega severa te štiti Brekovoško pobočje, z vzhoda Grabež, del ogromnega Grmeča, na jugu leži Plješivica z visokim Golovrhom, a na zahodu te čuva Klokočkovica, del šumne Plješivice in Izačička glavica.

Divna moja bihačka dolina, po tebi so se raztresla sela, pa se ne ve, katero mi je dražje! Toda med vsemi seli mi je najlepše in najdražje ono, kjer sem zagledal prvič luč na tem božjem svetu, a to je moj dragi Vrkašič, kjer me je majka s povojem opasala, v zibelki nihala, kjer me je s svojim hrvatskim mlekom podojila, kjer me je iz žlice, če je našla le kaj sladkega, pitala, kjer mi je pevala hrvatske pesmi uspanke, dokler nisem vedel, kaj je to pesem; kjer mi je divne bajke in pravljice pripovedovala, kjer me je k Stvarniku vsemogočnemu učila moliti, ko še nisem vedel, kaj je vsemožni Bog in ta svet; odkoder me je, mir njeni duši, skrbno v šolo poslala, ko še nisem vedel, kaj je šola

naših obmejnih krajev. Gospodarska osamosvoja naših mej zagotovila nam bode tudi tamošnje prebivalstvo, toda le materialno, — duševno, notranjo, srčno zvezo med obmejnimi rojaki in narodom bodemo ustvarili šele potom izobrazbe, prosvete. Kaj pomaga, ako gospodarsko prisilimo prebivalce naših narodnih mej, da so javno Slovenci, ako pa ostane vsak utrip njihovega srca in vsaka njihova misel na strani naših zapriseženih sovražnikov — Nemcev! Ne Slovence po besedi in izpričevalih, ampak Slovence po čustvu in mišljenju hočemo imeti iz svojih bratov tam ob severnih sprednjih stražah. To dosežemo le, ako jih osvobodimo tudi v kulturnem oziru izpod nemškega jerobstva.

Toda obmejne šole so za nas ne samo nenarodne, ampak z malimi častnimi izjemami vse protinarodne. Da bi se pa te razmere v doglednem času izpremenile nam v prilogo, na to niti izdaleč ni misliti, nasprotno, moramo se pripraviti na še hujše razmere. Ne preostaja nam torej nič drugega, kakor s prosveto paralizirati pogubonosni vpliv teh šol na našo mladino, dokler naši šolski družbi gmotna sredstva ne bodo dovolila in omogočila obširnejše delovanje.

Neobhodno potrebno je, da svoje narodne meje, zlasti na Štajerskem in Koroškem, naravnost preplavimo s slovenskim čtivom! In baš v tem oziru so naše meje, posebno na Štajerskem, skrajno slabo preskrbljene. V malokteri hiši najdeš slovensko knjigo ali celo dober slovenski časnik; edino Mohorjeva družba ima tukaj nekaj odjemalcev (ob vsej štajerski narodni meji krog 800). Zato pa vlada ptujski „Štajere“ v strašni meri med našimi obmejnimi rojaki in jim izsrkava še tisto troho narodne

in kaj se dela v njej! — Vrkašič moj, zdrav mi in veselo stoj!

Na levi obali srebrnopene Une, ob vznožju starodavnega grada Bišča, malo nižje, kjer modri Klokot izliva svojo vodo v brzotekočo Uno, tam leži vasica na malem brdu z desetorico rimskokatoliških kočic. Tej vasici je danes ime Vrkašič.

V vsem selu stanuje nekoliko rodbin. Danes so, v dobi zavzetja, najmogočnejši Livnjaci. Ostali so s starine pregnani bihački meščanje: Tomiči in Jutiči. V Kraljih — v vasi, h kateri spada Vrkašič, a na desni obali Une — živé Mikiči. Bile pa so še druge rodbine: Bublji in Ševelji, a danes jih ni.

Nekako trideset let pred okupacijo se je priselil iz Dalmacije neki človek, po imenu Stjepan, z obitelji v bihačko okolico. Bil je to velik možakar in silen, da bi se mogel z medvedom ruvati. Prišel je s trebuhom za kruhom. Gotovo ga ni z domačega praga pregnala dobrot, nego muka, glad in ljuta nevolja. Priden in delaven človek pa najde povsod posla in zaslužka, zato si je tudi on pridobil s časom gospodarja, nekega Hodžiča. Aga Hodžič ga je namestil v neke Macine dole, dal mu je zemlje in kočjo ter mu je preskrbel vole; Stjepan pa se je z otroki lotil rovnice in motike ter je

zavednosti, kolikor je imajo. In pomoči ni od nikoder!

Tu bi bila jako hvaležna naloga štajerskega „Narodnega sveta“ — dokler ne dobimo posebne kulturno-gospodarske organizacije, ki bi imela to v oskrbi — brezplačno v več tisoč izvodih vreči na mejo boljše slovenske časnike, ki bi vsaj nekoliko izpodrinili pogubonosni vpliv „Štajerčev.“

Isto, ali pa še več kot s časniki, bi se doseglo potom slovenskih knjig. Ob meji bi ne smelo biti vasi brez dobre ljudske knjižnice — seveda ne smejo biti take, kakoršne so knjižnice Sloven. Kršč. Socij. Zveze, kajti naše ljudstvo je po veliki večini napredno. Moralo bi se ustanoviti v doglednem času ob vsej štajersko-koroški narodni meji kakih 100 knjižnic, da bi se vsaj nekoliko odbilo prodiranje nemškega duha. Vse naše narodno-izobraževalne organizacije, kakor „Prosveta“, morajo spoznati prvo in najsvetejšo svojo nalogo v rešitvi narodne misli ob meji in v narodno izpostavljenih krajih. Največje vrednosti je, da rešimo toliko in toliko tisoč zapuščenih in zanemarenih bratov ob meji narodne smrti. Zato bi bilo jako zagrešeno in za danih razmer neodpušljivo, ako bi svoja skromna sredstva trtili med narodom, v sredi domovine, tam, kjer v narodnem oziru nimamo kaj reševati, med tem ko naše narodne meje naravnost kričijo po narodni zanemarjenosti. Ne ustanavljajmo več knjižnic v krajih, kjer so odveč ali vsaj ne tako potrebne, kakor drugje, kajti tako neekonomsko gospodarjenje z našimi izobraževalnimi sredstvi bi se moglo v narodnem oziru enkrat še krvavo maščevati. Ne želja posameznikov, ampak faktična potreba kraja bodi nam merodajna! Saj itak še tako ne bomo izhajali

delal vsaki dan od ranega jutra do kasnega večera; pristoril si je nekaj, obitelj se mu je pomnožila in tu mu je postalo tesno.

Zato je prišel nekega dne k agi v Bihač.

„Kaj je, Stjepane?“

„Jaz bi ti rad nekaj povedal, če je dovoljeno.“

„Kar povej, kdo ti brani!? Ako bo kaj prida, dobro, ako pa ne, nič zato. Torej govori!“

„Rad bi dobil od tebe novo selišče.“

„Zakaj?“

„Tam mi je postalo tesno, ker se mi je narodila deca.“

„Dobro, dobro, Stjepane! A kam bi šel rad?“

„Slišal sem, dragi aga, da si kupil od Hansbega Vrkašič, pa mislim, da bi se mogel naseliti tamkaj.“

„Sem, a tam ni ne kočje ne stavbnega prostora.“

„Bog pomaga. Dokler sta Bog in ti, se dobi kočja in stavbni prostor.“

Tako je govoril Stjepan in odšel domov; aga pa se je zamislil in računal:

„Tu je Stjepan, Jozo, Ivka, Lucija, Božo in njih sorodnik Mate. Zemlje je res malo, a

pri naravnost v nebo vpijoči „milosti“, ki jo uživamo „prosvetaši“ med našimi „vodilnimi“ krogi. Pri nas vlada še zmirom mnenje: to izhaja iz dijaštva, torej je za nič; pri nas še ne odločujejo stvari same po sebi, ampak osebe, struje, stranke. Dokler se ne bomo naučili gledati brez strankarskih očal, nam ni rešitve, kajti naša rešitev ne leži v strankarskih programih, ampak v vse zmagujoči narodni misli.

In baš ta nam narekuje, da opustimo ozkosrčne osebne ali strankarske ozire in si v bratski slogi podamo roke tam, kjer je naš večni sovražnik Nemeč že izkopal grob našemu narodu — ob meji! Izobraževalna in bralna društva, akademične ferialne organizacije, sokolska društva in podružnice naše šolske družbe in našega planinskega društva naj prirejajo svoje veselice, občne zборе in izlete po možnosti le v krajih, ki so narodno izpostavljeni ali v katerih samopašno nemška manjšina gospoduje nad nezavedno slovensko večino! Res je sicer, da je marsikatero društvo navezano na gmotni uspeh svojih prireditev, toda pri dobri volji bi se dalo gotovo zmirom in povsod združiti gmotni in narodni interes.

Koliko dobrega in lepega bi se bilo že lahko storilo pri nas v tem oziru, ako bi imeli dosedanji voditelji naše narodne politike le količkaj pojma o tem, kaj je demokratično. Toda naša bralna in čitalniška društva so se do danes kakor Kitajci za svojim zidom skrivala za visokimi okni visokih in krasnih palač, ki so se imenovala in se še imenujejo „Narodni domi.“ A bili so in so še danes marsikje v resnici vse drugo, le narodni domi ne! So to le shajališča par gospodov, ki so tam pili, peli, kvartali, biljardirali in si povedali par neslanih smešnic; enkrat ali — če je po naključju tako nanese — dvakrat se je priredila tam kaka predstava z „ljudsko“ veselico, na katero se ljudstvo seveda niti povabilo ni, in taki „Narodni domi“ so rešili „srečno“ in „uspešno“ svojo nalogo. Tako je bilo marsikje in tako je žalibog mnogokje še danes. Človek res ne ve, ali bi se jokal ali smejal, ko pogleda nazaj na dobo slovenskega rodoljubja, v kateri narodni voditelji v obmejnih mestih niti vedeli niso, da so ob narodni meji in da imajo baš zaradi tega še posebne dolžnosti do naroda, kateremu so stali na čelu. Res so postavili par „Narodnih domov“ in ustanovili nekaj „bralnih društev“ in „čitalnic“, toda ljudstvo, za katerega narodno rešitev in ohranitev se je pravzaprav šlo, je vedelo marsikje prav malo ali pa nič o eksistenci in namenu teh „domov“ in „društev“. Zato se ni čuditi, ako smo tuptatam še celo v zadnjem polstoletju tako strahovito nazadovali ob severni narodni meji. Mi smo v fraku in klaku paradirali na elitnih plesih in gledaliških predstavah, Nemeč

njih je mnogo. Pridni so ter zemljo dobro obdelujejo. Ne bi bilo slabo, če jih naselim tamkaj ter da denem pod njihovo nadzorstvo še druge kmete. Zvesti so mi v vsem svojem. Oni bi mogli tudi druge nadzirati bolje, kakor moji subaše. Tako bi mogel vse lažje vladati. Napravim jim tam kočjo, a tudi za Macine dole se že najde kdo.“

Aga je vso Stjepanovo obitelj izračunal na prstih ter si je potem tako zmisli.

Na Vrkašiču se je stavila velika kmetiška hiša.

„Kdo li pride semkaj?“ so ugibali Kraljani in že doseljeni Vrkašičani. Eni so rekli: ta, drugi: oni, a nihče ni vedel pravega, zakaj in za koga.

Nekega jesenskega dne se je naselila v novozgrajeni hiši nekdanja dalmatinska obitelj, in ker se je nosila, kakor se nosijo težaki v livanjski okolici, so nazivali tudi obitelj Livnjace. Njih pravi priimek je ostal neznan. Samo v knjigah, ki jih je bilo takrat jako malo, se je navajal.

Došel je torej Stjepan Livnjak na Vrkašič z neko Katro Keglevičevo in otroci. Zval se je Abelovič in še nekako po nekem Abelu, praočetu, ki je jagnje med sedmero tovarišev razdelil pravično brez mere in vage. Stjepan je bil

pa so lepo na tihem šli med naše ljudstvo in ga kupili za judeževe groše! Frakarija ob meji nam je v narodnem oziru že mnogo škodovala in nam še bo, ako se je naši vodilni krogi zlasti na meji ne bodo kmalu iznebili! To stoji pribito.

Kdor hoče narod voditi in za njega delovati, mora sleči gospoda in občevati s priprostim ljudstvom, kakor s svojim bratom. Naš narod na deželi je že itak po svoji naravi skrajno nezaupljiv napram vsemu, kar je meščanskega, gosposkega. Sedaj pa se mu postavljajo marsikje na čelo še ljudje, ki bi navadnega hlapca niti ne pogledali! Tako ne sme iti naprej, kajti sicer smo izgubljeni. Demokratizujmo se in pojdemo kot ljudje, kot Slovenci med narod, ne kot gospodje, ki hočejo ob vsaki priliki pokazati, da so kaj več, nego ona nizka „misera plebs“! Kdo ne ve, kako srečnega in blaženega se čuti vsak kmet in priprost deželan sploh, ako govori z njim kak „gospod“ iz mesta prijazno in zaupljivo! Obiskujmo svoje rojake ob meji in v narodno ogroženih krajih ob vsaki priliki in v čim največjem številu, in naše ljudstvo bo nam odprlo srca na stežaj! Zlasti sokolska društva imajo v tem oziru krasno in vzvišeno nalogo: širiti med naše obmejne brate narodni ponos in zavednost.

Ne paradirati, ampak delati! Ne gledati na svojo ugodnost, ampak na narodov prospeh bodi naše življenjsko geslo odslej!

Lev Brunčko.

K osuševanju barja.

Spisal Teodor Drenik, podpolkovnik v. p.

III.

Kaj naj se kot glavni pogoj ukrene, da se osuši Barje?

Ker je zaradi mesta izključeno tako razširjenje Ljubljaničine struge, ki bi bilo menda odločilnega pomena, se more potrebna pomnožitev odtoka vode doseči samo z razširjenjem in dopolnitvijo Gruberjevega prekopa.

Ob povodnji na Barju zastajajoče vode je na podlagi izkušnje mogoče tehnično-strokovno približno preceniti in nato preračunati, za koliko je treba razširiti prekop.

Na podlagi te precenitve bi se moral prekop od odeepitve naprej pa do Štepanje vasi razširiti in poglobiti.

Od Štepanje vasi naprej bi se moral v ravni črti kot nadaljevanje razširjenega prekopa izkopati nov prekop tako, da bi se pod Fužinami izlival v Ljubljaničo. Z izlivom prekopa niže slapa se zanj lahko pridobi za 10 metrov padca in primerno večja hitrost otekanja.

Dotekanju vode primerna razsežnost prekopa in pomnožena hitrost otekanja bosta po-

okreten človek. Vsega se je lotil, vsega je bil sposoben. Niti vrag ni mogel z njim tekmovati, zakaj Bog je bil z njim. Zato pa mu je šlo vse naglo izpod rok, kakor bi delal z levico in z desnico. Dá, saj je bil delaven, bogoljuben in pobožen. Skratka: bil je človek, kakor treba in kakoršni bi morali biti tudi ostali ljudje.

Stjepan Abelovič je delal in tekal. Sinove je odločil ne tjavendan, nego po poslu, ki ga je bilo treba. Božo, najmlajši, je postal lončar, Jožo težak, Mate, bratranec, ki se je rodbini pridružil, je opravljal hišne posle, a on je vse nadziral.

Takrat ni zvonilo opoldne Mariji v pozdrav, ker ni bilo ne cerkve ne zvona, pa tudi ne zjutraj in ne zvečer; ali kadar je on vstal, je pomenilo: „Molimo k Bogu!“ Tako je bilo tudi opoldne in zvečer.

Obitelj je narašala, treba je bilo fante poženiti in dekleta pomožiti. Lucijo je snubil neki Lujčič, a Ivko Pilipovič. Treba jih je bilo oddati v zakon, naj najde vsak svojo srečo. In, hvala Bogu, niti ena ni šla v nesrečo in v nepriliko.

Mineval je čas, a l. 1873 se je pojavila kolera v bihački krajini. Nihče se ni smel nikamor ganiti, ker so ga razen boleznih čakali turški vojaki. Kolera pa je zgrabila tudi moj dragi Vrkašič in je položila danes tega, jutri

vzročila, da bodo vse ob povodnji na Barje dotekajoče vode mogle odtekati se brez zastajanja.

Graditveni stroški se lahko izračunijo približno pravilno, ker so gradbene razmere čisto jasne, namreč vrednost sveta, ki se bo rabil, kakovost zemlje, relativno pa tudi množina izkopa in nasipa.

Tak kanal bi bil neoporečno najradikalnejši pomoček za zagotovitev hitrega odtoka vode ob povodnjah. Težkoča izvršitve pa je v tem, da bi se moral ne samo sedanji prekop od odeepitve pa do Štepanje vasi razširiti in poglobiti, nego tudi od Štepanje vasi do izliva pri Fužinah izkopati nov, ob izlivu za 10 metrov nižji in 2000 metrov dolg prekop. Mogoče je pa, da bi bili gradbeni stroški tako visoki, da bi zaradi prevelikih stroškov ne kazalo tega izvršiti.

Za slučaj pa, da bi se ta prekop zaradi previsokih stroškov ne mogel izvršiti, naj se postopa takole:

Sedanji prekop se do Štepanje vasi razširi samo na širjavo, od Štepanje vasi naprej pa naj se razširi ne do pod fužinski slap, nego samo do okoli 800 metrov od Štepanje vasi oddaljenega Ljubljaničinega ovinka proti jugu, z izlivom teka Ljubljaniče povprek. Od tam, kjer bi se izlival prekop, pa do Fužin, naj bi se pa Ljubljaniča na širjavo tako razširila, da bi razširjenje zadoščalo za sprejem vode, ki bi jo dovajal prekop, t. j. razširjenje mora biti enako razsežnosti prekopa. Jezove in slap je treba razstreliti.

Prekop druge oblike bi bil dolg samo 800 metrov; v primeri s prekopom prve oblike bi se torej prihranilo 1200 metrov dolžosti in izognilo bi se tudi kopanju 10 metrov globočjega prekopa.

Vsekakor bi se pa morala Ljubljaniči struga od izliva prekopa navzdol v dolžosti 1200 metrov razširiti na širino.

IV.

Primerjanje gradbenih stroškov za daljši oziroma krajši prekop.

Tla struge enega ali drugega prekopa bi morala ob izlivu biti iste visokosti s tlemi Ljubljaničine struge.

Ker so pa tla Ljubljaničine struge pod fužinskim slapom kakih 10 metrov nižja kakor pri izlivu krajšega prekopa, bi se moral daljši, pod slapom izlivajoči se prekop kopati tudi primerno globoče.

Izkušnja uči, da čim bolj se pri delih v zemlji išče in stremi za pridobivanjem prostora na globočino in čim manj na širjavo, tudi gradbeni stroški rastejo progresivno.

Po približnem preračunu bi razširjenje Ljubljaničine struge na širjavo in sicer v dolžosti 1200 metrov zahtevalo samo polovico to-

onega, popadla je ne le deda, nego vso obitelj, devet oseb je šlo pod rušo. Devet oseb je umrlo, a ostali so se rešili.

Toda še predno je prišla ta pošast, je šel Stjepan k agi in je dejal:

„Aga!“

„Kaj je, Stjepane?“

„Meni je hiša tesna.“

„Ne morem ti pomagati.“

„Ali bi mi ti dovolil, da si sam sezidam novo?“

„Zidaj, če moreš, večjo kot vojašnico v Sarajevu!“

„Ali je to tvoje dovoljenje?“

„Dá, tako je in če pride 99 ag in še toliko begov, ti ne reče nihče drugače.“

Res se je nato začela graditi nova hiša. Tri, štiri vasi so se složile, da sezidajo krščansko hišo, kakoršne ni daleč naokoli. Navozili so, skupaj kamenja, lesa, raznega gradiva in hiša je bila že na pol dovršena. Hišo so delali in zidali, a takrat je kolera zatisnila Stjepanu oči za večno. Za veke je zaspal, in njegovim naslednikom je ostala naloga, da hišo dograde.

Oni so hišo res dogradili, a v Bosni je napočila doba vstaje.

liko dela in gradbenih stroškov kakor naprava novega, enako dolgega pa pri izlivu za 10 metrov globočjega prekopa. Kratki prekop skrbi stroške na polovico. Žal, da se ob napravi krajšega prekopa izgubi hitrost teka, ki bi se pridobila pri globoče izlivajočem se daljšem prekopu. Ta nedostatek pa bi deloma izravnala odstranitev jezov in relativna razstrelitev slapa. (Sklepno izvajanje prihodnjič.)

Politične vesti.

V državnem zboru vlada dolgčas, kajti zaradi vročine se udeležuje sej le malo poslancev. Proračunska debata mora biti vsaj do 4. julija dosežena in proračun sprejet. Nato pojde proračun v gosposko zbornico. Finančni minister je vložil zakonski načrt za povišanje davka na špirituozne pijače, dalje zakon o nakazilu državnih prispevkov deželam in o znižanju realnih davkov. Češka severna železnica se podržavi. Ko se odobri postava o delavskem ministrstvu, se skliče na zasedanje obrtni odsek.

Hrvatska. „Sisački Glas“ — ustavljen. Rauchova vlada je zabranila nadaljnje izdajanje „Sisačkega Glasa“, ki je bil najhujši nasprotnik Rauchove vlade in spletak dr. Franka. Namesto omenjenega lista bodo izdajali sisački rodoljubi novo glasilo, ki bo odločno nadaljevalo borbo za osvobojenje hrvatskega naroda. — Ban Rauch pripoveduje, da je bil pri cesarju na Dunaju jako milostno sprejet. Ban je referiral vladarju o mnogih jako važnih vprašanjih, ki se morajo v kratkim rešiti. Seveda si lahko mislimo, da je bil ta referat banov Hrvatom jako neprijazen. Na koncu konference je dovolil cesar 6000 K za nakup slik umetniške razstave v Zagrebu. To je pa tudi edini pozitivni rezultat, ki se more ž njim baron Rauch ponašati. Na Dunaju je konferiral ban tudi z ministrom Aehrenthalom, ki se je dal informirati natančno o srbskem vprašanju na Hrvatskem ter o tozadavnem položaju v Bosni. Kakšne so bile te „informacije“ bana Raucha, pa ni znano.

Končni izid volitev na Srbskem. Pri ožjih volitvah je dobila vladna stranka 3, opozicija pa 4 mandate. Končni izid volitev je sledeči: vlada ima 85, mladi radikali 48, nacionalisti 19, naprednjaki 7 in socijalisti 1 poslanca. — Vladna večina znaša le 10 glasov.

Napetost med Črnogoro in Srbijo. Ker se je iz dosedanje zarotniške obravnave pokazalo, da so merodajni krogi v Belemgradu vedeli za zaroto, je nastala med obema bratskima državama velika napetost. Srbski diplomatični zastopnik Jovanović je odpotoval s Cetinja ter se ne vrne več. Knez Nikola se je prav hladno poslovil od njega.

Mimo njihove hiše so korakale čete. Pozno zvečer se ustavljajo in zgodaj zjutraj odhajajo. Stanovaleci nimajo nikdar miru. A treba je tudi to prestati. Saj ne bo trpelo do sodnjega dne!

Vojska koraka mimo na Črne Potoke. V njihovo hišo prihajajo, kakor bi bila gostilna. Saj Bog ve, koliko so le pur pojedli, a za račun niso niti vprašali. Kar je moje, je tvoje. Nihče ne vprašuje, niti kdo pije, niti kdo plača.

K vragu! Tudi to je minilo, ali glej novih judov in nevolje ljute, evo, vruga še hujšega! Avstrija hoče udariti na Bosno! Vse je v skrbeh in strahu. Kopači legajo na tla in poslušajo, kako bobna boben, a kavarska (avstrijska) vojska koraka skozi Željavo, Baljevac in Vučijak, pa prihaja na Zavalje in se tu poseda.

Vsa krajina se je vznemirila. Muslimani pravijo: „Vrag jih nosi čim dalje, tem bolje!“ — a krščeni narod govori in moli k Bogu, naj bi prišli čim bliže, tem bolje.

Eni in drugi imajo svoje razloge. Kristjanje se sklicujejo na „hatišerif Gjulhane“, ki ga je izdal l. 1839 sultan Mahmud II. (1808-1834) ter jim je ž njim zajamčil enakopravnost, ki jim je bila potrjena iznova s hatihumajumom l. 1856. A niti eden niti drug se ni izvršil. Muslimani pa se opirajo na pravice brez pravice, ki niso z ničimer zajamčene, a imajo pravico zastarelosti, po kateri so mohamedanci neodvisni gospodarji. (Konec prihodnjič.)

Položaj v Perziji je še vedno jako resen. Zlasti v Teheranu vse vre. Prišlo je že do večjih nemirov; več hiš mirnih meščanov je bilo oplenjenih. Tudi z dežele prihajajo žalostna poročila. Mnogo uradnikov in velik del vojakov noče več nadalje služiti, ker so jim bile plače že davno ustavljene. Med vojaštvom sploh ni nikake discipline več. Finančni položaj je obupen. Odstopilo je že več generalnih guvernerjev. Šah je še vedno z vojaki, ki so mu ostali zvesti, v Bagšahu. Tjakaj je pozval princa Dje-lala ed Dauleha in več drugih dostojanstvenikov in jih je dal tam aretirati. Boji se zarote in atentata. Politični klubi, ki so se hoteli polastiti državnega zaklada in arzenala, so našli vse prazno. Prepovedano je nositi orožje, kar je najbolj razkačilo prebivalstvo. Parlament si prizadeva, da bi preprečil katastrofo ter priporoča, naj bi prišlo do sporazuma. Ultimatum Rusije glede ureditve meje je potekel 9 t. m. popoldne. Ministrstvo je padlo; novo ministrstvo hoče finance države urediti ter gojiti z Rusijo boljše razmerje. Bajce pa je le šah največja ovira reda in napredka.

Štajersko.

Šov na mladino.

(Dopis.)

Pri nas na Štajerskem klerikalizem vedno bolj drzno dviga svojo mršavo glavo in hoče z žveplenim svojim dihom zastropiti vse krog sebe. Od komaj šoli odraslih deklet do babic so vse združili duhovniki v različnih družbah. — Vse so organizirali agenti svetovnoznane rimske firme, zadnja, najbolj zakotna gorska selišča so oblazili, ponujajo nerazsodnim ljudem svoje preležano blago. Govorili so, nagovarjali in grozili... Ljudje pa so kupovali, da se jih iznebijo. Če ni drugače, so pa dajali ti tržci na obroke ali pa na pol zastonj in jemali so si kar naprej visoke provizije. Tudi kredit so dovolili pri svojem blagu in to se jim je popolnoma obneslo.

Takim potom so zaslužnili izobraževalna društva, podjarmili mnoge občine, podvrgli okraje, zmešali nekaterim sivim možem glave in — sedaj, kaj sedaj? — Postali so še organizatorji cveta narodovega, mladine. Mladež je nada njihovih prozornih namenov. So sicer imeli že prej v oblasti nesamosvoje mlade sile, pehali so jih v društva in jih vodili in vili krog prsta. Pa to še ni bilo dovolj, še je tu pa tam na slovenskem nebu mesto, skozi katero pokuka večasih dobrodejno solnce; ni nam še vsega obzorja zastrl črn oblak. Sedaj gradijo velikansko leso za vse Štajersko in Koroško in tam bodo naganjali našo ubogo slovensko mladino, nevedno ko dojna teleta v staji. Razprostrli so mrežo s tako malimi luknjicami, da ne more skozi ribica, ki bi bila že koliko kaj za ponev.

Na vseh koncih in krajih agitirajo. V „Slovenskega Gospodarja“ je dal dr. Korošec svoj breve in sedaj ga prinaša še njegov bratranec „Slovenec“. Velikansko navdušenje hočejo vzbuditi za stvar, pa mi vemo, da se bo končno vse izjalovilo kot politična harlekinada. Kako je pri teh „zvezah“ je znano. Kaj vse smo si obetali od „kmetske zveze!“ Mislili smo splošno, da nas bo, če ne rešila, pa vsaj hotela rešiti gospodarskega nazadovanja in propada. Nismo, res, taki optimisti, da bi že sedaj hoteli tresti dozorel zdrav sad s tega divjaka, ali ko bi videli kak nadobuden cvet, bi se nam vendar dobro zdelo.

A, da tega ne bo, vemo. Kako se je kar po svojem rojstvu prelevila mlada „Kmetška zveza“ iz zveze za povzdigo kmetskega stanu v specifično politično družbo! Kmetje, ki so se združili v „samopomoč“, so postali politična klerikalna avant-garda. Vse govorjenje pri ustanovitvi „Zveze“ je bil le pesek v oči. Le za oko so izvolili laike v predsedstvo in odbor; kočijaža-laika so posadili na voz, a takoj se je zaletel dr. Korošec na kozla in je vzel vajeti. Iz kočijaža je pa postal lakaj s prekrižanimi rokami. Zelo previdno so si jo ubrali. Še pred volitvami bi jo bilo treba, da bomo lahko pri agitaciji kazali na to organizacijo, češ: toliko nas je že v začetku, kaj šele bode čez leta postalo

iz nas! Zmagali bomo vse! Tako si je mislil štajerski Šusteršič in videl je, da je ideja izborna. In vstvaril je „Zvezo“ iz nič in za nič. Pa si je zadovoljno pomel roke...

A sedaj se kaže, da se je zaman široko-ustil v „Narodnem domu“, kjer je tekom navdušenega in burnega svojega govora vedno gledal v strop — ne vemo, li zato, da bi mu ne padel ščipec z grškega nosa, ali morda, da bi pri pogledu farbanega ljudstva ne zarudel. Podjetje poka nalahno. Privrženci izstopajo in še eden ali oni teh, ki je tudi navdušeno govoril na ustanovnem shodu, si bo premislil.

Za „kmetsko zvezo“ pa dajmo napraviti „Zvezo slovenske mladine“, to bo še bolje, je zarojilo nekaternikom po glavi. In res, zvezali bodo nekaj nesamosojnih elementov z bekovimi trticami v butaro. Seveda bo prišla ta „Zveza“ v ravnotak okvir, kot ga ima že „Kmetška zveza“. Stesal ga bo že Korošec, ki si je naročil mladino za osmi junij v Ljutomer, da jej je tam diktiral. Že naprej jej je obljubil, da bo imela svoj odbor, da pa bo, ker ne gre inace, odvisna od splošne krščansko-socij. zveze. Aha! Torej izključni voditelji bodo zopet duhovniki. Pa saj res ne gre drugače. Brez voditeljev zveza ne more obstati in udi zveze sami ne bodo zato. Treba bo torej radovoljne pomoči kaplanov.

Gospoda, kaj mislite s tem doseči? Še nista „Slov. Gosp.“ in „Slovenec“ obrila vsega, kar jima je verovalo in jima še veruje. Ali že ni preveč zmešnjave in nejasnosti pojmov? In ravno Ljutomer so morali izbrati za svojo drajno? Vemo, lanski shodič „vseslovenskega srednješolskega dijaštva“ jih je navdušil. Navdal jih je z upom oni zbor, ko si je prišlo nekoliko abiturijentov izpraševati vest. Bilo bi bolj modro, iti zaradi tega v bogoslovnico. Saj se tam ni treba preveč učiti ter se zastonj dobro živi.

Nam je vse eno, sreče ne bodo imeli, samo če širijo izobrazbo v zvezi. Jih bodo že izpoznali in sodili njih nakane. In žito, ki ga vsejejo klerikalci, požanjejo vendarle naprednjaki. Kultura je smrt klerikalizma, narodna zavednost se zlije končno vendarle v morje svobodne misli!

Slovenska mladina na Spod. Štajerskem.

Za shodom slovenske mladine na Koroškem se je na binkoštni ponedeljek sešla tudi slovenska mladina spodnještajerska v Ljutomeru. Bajce je prišlo nad 500 mladeničev in mož, da ustanové „Zvezo slovenskih mladeničev“. Kakor koroški, so imeli tudi spodnještajerski mladeniči že svoje društvene znake, namreč na belomodro-rdečem polju križ zelene barve. To naj pomenja: slovenska mladina hoče delovati in živeti na slovenskem in verskem programu. Tudi ta zveza je le odsek „Sloven. kršč. socijal. zveze“ za Sp. Štajersko, a ima poseben odbor. Shoda so se udeležili posl. dr. Krek, dr. Korošec, člani akad. društva „Zarje“ iz Gradca in S. k. s. z. z Gorice. Najprej je „Zarjan“ nahlulil napredne akademike, češ da poljubljajo palico, ki jih tepe. S tem je hotel jurist Česnik ožigosati napredne akademike, ker se v družbi z nemškimi in italijanskimi akademiki potezajo za svobodno vedo, ki je enako draga vsem kulturnim ljudem katerekoli vere. In taisti Česnik se je drznil javno trditi, da je naprednim slovenskim akademikom več sovraštvo do vere, kakor narodna samozavest! Napredni slov. akademiki so vedno in povsod kazali in z dejanji izražali svoje rodoljubje in narodno samozavest. Klerikalni akademiki pa so do zadnjih časov plavali v mednarodnem klerikalizmu, naglašujé predvsem katol. vero in le bojzljivo tudi slovenstvo. Ako so danes „Zarjani“ res tudi radikalni rodoljubi, so prišli končno vendarle na staro cesto naprednih sloven. akademikov! Neki goriški uradnik Kremžar je nato ubijal liberalizem in socializem ter proslavljal dr. A. Mahniča. Mahničeve ideje so bajé zmagovito prodrle z Goriškega preko Kranjske na Koroško in Štajersko ter Slovence preporodile v kršč. demokratstvu. Ta Kremžar se silno moti. Ideje Mahničeve so izginile celo iz klerikalstva, kajti današnji kulturni program S. L. S. bi bil Mahnič pred 15 leti slovesno proklel. Moderni napredni duh je že precej potegnil za seboj celo naše

klerikalce na literarnem in umetniškem polju, a upajmo, da jih potegne še bolj! Včasih so preklinjali narodnost kot paganstvo, zdaj pa naglašajo to „paganstvo“ kot velevažno. Kako je govoril o domovinski ljubezni dr. Krek v Celovcu sloven. bogoslovcev! Kdaj je dr. Mahnič pisal tako? Včasih so preklinjali Prešerna, obsojali kruto Gregorčiča, danes ju slave kot svoja! Včasih so pljuvali na Sokolstvo, danes ustanavljajo svoja telovadna društva iste uniforme! Včasih so klerikalci zavračali vso moderno literaturo, danes izdajajo sami moderne romane, in podpirajo moderne sloven. pisatelje. I. t. d. Dr. Krek je priporočal mladini ukaželjnost, pogum in narodni ponos ter narodno požrtvovalnost. Vse to priporočamo tudi mi „brezverci“ svoji mladini! Končno je bil izvoljen predsednikom nove zveze mladenič Žebot, ki je bajé neustrašen organizator slovenstva v Št. Ilju ob slovenskonemški meji. V imenu koroških mladeničev je govoril jur. Schaubach, v imenu Goriških telovadcev pa Medvešek. Mnenje štaj. naprednih Slovencev o tej zvezi prinašamo danes v posebnem članku.

Ne vsiljujmo se! 31. maja je imel „Bund der Kaufleute“ s sedežem v Gradcu v Celju shod trgovcev. Tega shoda se je udeležilo poleg nemških tudi — čujmo! — mnogo slovenskih trgovcev iz Celja in vse Savinjske doline. „Bund der Kaufleute“ je zagrizeno nemško nacionalno društvo, zato bi se zavedni slovenski trgovci pač ne smeli pokazati na njem. Sramota! Na „Merkurjeve“ sestanke in občne zборе pa marsikateri slovenski trgovec „ne utegne“ priti. Ti gospodje zahtevajo, naj bi se ravnali slovenski odjemalci po geslu: Svoji k svojim, sami ga pa ignorirajo. Na ta način seveda ne pridemo nikamor. Tiste breznačelne trgovce bi kazalo objaviti, da se razširi njih slava po vsej domovini.

„**Deutsches Töchterheim**,” ki ima svoje stanovanje v mariborski Gospodinjski šoli, ima med svojimi pravili tudi sledečo točko: „Die Mädchen des Deutschen Töchterheimes werden zu streng deutschen Müttern erzogen.“ To je čisto pravilno. Pravilno pa ni, da so v tem zavodu večinoma — Hrvatice, ki se tako počasi germanizirajo. Kadar so same, govore hrvatski, v navzočnosti predstojnice pa so seveda Germanke! Neodpustljiv naroden greh je, da pošiljajo slovenski in hrvatski starši svoje hčerke v nemški zagrizeni „Töchterheim.“ — Sploh je želeli, da pride malo več narodnega navdušenja med mariborsko slovensko ženstvo. Sicer se giblje na vseh konceh in krajih; vendar ni prave organizacije. Prav hvalevredno in v narodnem oziru veleskoristno bi bilo, da ustanove mariborske Slovenke svoje društvo, oz. podružnico „Splošnega slovenskega ženskega društva“ v Ljubljani, katerega namen je dvigati narodno zavednost ter skrbeti za kulturno izobrazbo Slovenk. Ljubljansko žensko društvo bi nedvomno drage volje priskočilo štajerskim sestram na pomoč. Torej le na delo; uspeh ne izostane!

Ženska trgovska šola. V Celju nameravajo tamošnji Nemci baje osnovati trgovsko šolo za deklice poleg dekliške meščanske šole, ki jo že imajo. Nemci že skrbijo za zadostno število nemških šol. Kadar zahtevajo Slovenci kje kake enorazrednice ali dvorazrednice, tedaj je pa Germanstvo vse dežele pokonci in se križa ter jaduje.

Koroško.

„**Mir**“ proti politiki „Slovenca.“ Opetovano smo že trdili, da politika S. L. S. ni narodna, niti oportunska, pametno špekulativna. Dr. Šušteršič in tovariši delajo vladi tlako brez koristi in brez plačila. Za vse velikanske vsluge S. L. S. dobivamo Slovenci od vlade povsod le klofute. A „Slovenec“ še vedno brani in hvali Becka ter napada opozicijonca. Zdjaj pa piše že celo „Mir“, da vlada vleče politični voz nemških nacionalcev. „Mir“ piše proti „Slovencu“ sledeče: Najnovejša sodna imenovanja za Koroško zopet jasno pričajo, da je sedanja vlada še vedno osliček, ki ga vpregajo nemški nacionalci. Dоследno in sistematično hoče vlada izriniti slovenščino iz koroških so-

dnih dvoran. Korak za korakom nam jemlje naše posestno stanje. V Beljak, kjer je bil pri okrajnem sodišču svoje dni vedno nastavljen slovenščine zmožen sodni pristav in so šele zadnji čas nastavili Nemca, je nameščen zopet slovenščine nezmožen sodni pristav vitez pl. Jacobi iz Fehringa. Vlada je imela sedaj priliko storjeno nam krivico popraviti, pa je ni. Za Trbiž, kjer je bil dosedaj slovenščine zmožen sodnik, je imenovan okrajnim sodnikom dr. Planckensteiner iz Wildona, Nemeč trd kakor oreh. V Šmohor je pa nastavljen neki dr. Watzulig iz Ptuja. Je-li ta mož slovenščine zmožen ali ne, nam ni znano, skoraj gotovo pa ne. Tujec nam je poslala vlada za sodnike; domačina dr. Ožbolta Ilavnika je pa poslala v Št. Lenart nad Mariborom. „**Slovenski klub**“ pa vprašamo, kaj je delal na Dunaju? Ali je dobil kake garancije, da je po veliki večini glasoval za vladni predlog ali je pa storil to iz same ljubezni do vlade, katera deli koroškimi Slovincem venomer občutljive klofute? — Tako piše „Mir“! A glejte, ta „Mir“ je glasilo posl. Grafenauerja, ki je tudi člen dr. Šušteršičevega „Slovenskega kluba“, ki tlačani Becku brez koristi za narod! Kako se to strinja? Kako more vztrajati posl. Grafenauer v „Slovenskem klubu“, ki podpira nemškonalnega oslička, dasi daje ta vladni osliček Korošcem dan na dan najhujše brec?! Čim požrtvovalneje in čimbolj slepo se podpira Beckova vlada, tem slabše se godi Slovincem vsepovsod. Slovenci so danes na Dunaju brez najmanjšega vpliva, vlada se nanje prav nič ne ozira, saj vidi, da gredo dr. Šušteršič & Comp. za njo čez drn in strn brez vsake garancije! Edini Jugoslovanski klub še rešuje čast Jugoslovanom, a dr. Šušteršič ga zato v „Slovencu“ napada in ponižuje. „Mir“ je dospel končno na naše stališče. To nas veseli ter nam je v veliko zadoščenje.

Občnega zbora nemškega šulferajna, ki se je vršil na binkoštni ponedeljek v Celovcu, so se udeležile vse nemške politične stranke. Zastopanih je bilo 481 podružnic s 63.641 glasovi. Udeležba je bila torej ogromna. Na skupščini je bil tudi nemški minister — rojak Prade; brzozjavne pozdrave so poslale prve glave krščansko-socialne stranke. Značilen je bil pozdrav klerikalnega ministra dr. Gessmanna: „Ceneč nacionalno delo, ki ga je izvršil nemški „Schulverein,“ pozdravljam na tej skupščini zbrane gospode kar najiskrenejše, želim zborovanju najboljšega uspeha, društvu pa, da se razširi v najširše sloje našega ljudstva.“ — Med darovi je zlasti omeniti 10.000 K od dunajskega mesta in pa 300.000 K od šlezjskega veleposestnika Rohmana. Največ potrosi šulferajn za Štajersko. V Ljutomeru in Hrastniku se ustanovita otroška vrtea, v Št. Lenartu pa nova šola. Kranjska dobi dve novi šolski ekspozituri in pa nemški „Studentenheim“ v Ljubljani. Dohodki so znašali l. 1907 636.473 K 35 vin, največ kar jih je sploh kdaj bilo. L. 1906 je bilo 501.818 K 25 vin. dohodkov. Kakor je videti, so se torej v zadnjem času zbrali okoli šulferajna vsi Nemci brez razločka političnih naziranj. Klerikalci, socialni demokrati, nacionalci, liberalci in radikalci, vsi so se vstopili složno pred prapor tega vsenemškega društva. Slovenci pa se celo v brambnem delu prepiramo in cepimo. Klerikalci ignorirajo našo Družbo sv. Cirila in Metoda ter jej nasprotujejo, kjer le morejo. Pa še trdijo, da so dobrotniki svojega naroda!

„**Freie Stimmen**“ bljujejo vedno iznova ogenj in žveplo na skromne in ponižne koroške Slovence. Kar poskriti bi se morali in molčati, potem bi bile štimce menda zadovoljne. Že to, da Slovenci sploh eksistirajo, je našim nemškutarjem zločin. Vsako nedolžno zborovanje Slovencev, da, vsaka slovensko izgovorjena beseda, v slovenskem jeziku zapeta pesem jih razburi in razdraži. Če se sestane kje kaka podružnica sv. Cirila in Metoda k svojemu zborovanju, če izpregovori slovenski odvetnik za slovensko stranko pred sodiščem slovenski, če govori slovenski učitelj v slovenski vasi, med slovenskimi otroci slovenski, pa je že vse pokonci. Samo hujskanje, same denunciacije. Povsod bi

radi škodovali. Zato, Slovenci, združite se v močne vrste proti ljutemu sovražniku, ki hoče ugonobiti Slovenstvo na Koroškem!

Bistriški štrajk končan. Štrajkujoči slovenski delavci v koroški Bistrici so imeli v ponedeljek v Svečah lep shod. Tudi savsko in javorniško delavstvo je sklenilo, da stopi v štrajk, ako se bistriškimi delavcem kmalu ne ugodijo. To je izdalo. V sredo je bil štrajk končan, delavstvo je zmagalo. Posredoval je posl. Grafenauer. Ravnatelj Faust, zagrizen nem. šovinist, se je moral udati. Delavce je vodilo ljubljansko kršč. socialno delavstvo ter je za Bistričane nabiralo darove. Tako so torej slovenski socialni demokratje izrinjeni celo s takih pozicij! Čudno, čudno!

Železnice na Koroškem. Dogotovljene alpske železnice, ki so za Koroško velikega pomena, so vzbudile želje po popravljanju starih in grajenju novih prometnih zvez. Zlasti na zgornjem Koroškem se pojavljajo načrti novih železniških zvez. Povod temu ni samo rastoča produkcija lesa in razvijajoče se izkoriščanje zemeljskih zakladov v rudnikih, nego tudi rastoči tujski promet. V načrtu imajo celo mrežo ozkotirnih železnic, v katere sredini bi bila pokrajina okoli milstatskega jezera. Železnice te mreže so: 1.) proga Spittal - Millstatt - Sovodje (Gmünd). 2.) Millstatt - Radenthein - Trebinje (Treffen) - Beljak. 3.) Radenthein - Krška dolina - Klein - Glödnitz in 4.) Sovodenj - Kremsbrücken - Šmihel - Mauterndorf in Solnograd. Najvažnejši načrti na spodnjem Koroškem so: mesto Velikovec - Sinčavas. Toda ta železnica bi bila kljub kratkosti precej draga, ker bi potrebovala več umetnih zgradb (mostov, sten proti utrganju zemlje i. dr.) — Drugi načrt je druga zveza med Spodnjim Dravogradom in Celovcem preko Velikoveca. Omenjena bodi tudi še železnica Šmohor - Koče — kot podaljšanje ziljske železnice — ki se bo začela kmalu graditi. Dosedanja zveza državne železnice pač nujno potrebuje izboljšanja.

Primorsko.

Tržaška volilna reforma. Tržaški namestnik princ Hohenlohe je izročil županu vladno izjavo, da se mora sprejeti v volilno reformo za tržaški občinski svet, ki je obenem tržaški deželni zbor, obligatornost glasovanja, t. j. zaveznost, da mora vsak volilec iti glasovat. Od l. 1897 se namreč volilci I. in III. vol. razreda volitev jako slabo udeležujejo, ker je takrat vladna stranka propadla. Zato je v dežel. zboru ozir. v obč. svetu Trsta čim dalje več avstrijski vladi neprijaznih ter zelo neprijetnih členov. Vlada upa, da bo poslej pri volitvah zmagovala, ako se jih udeleže vsi volilci. Zato zahteva obligatornost volitev. Ta obligatornost je naperjena proti laškim irredentovcem, pa menda tudi proti Slovanom, ki bodo dosegali le še večje uspehe, čim bolj se bodo morali udeleževati politične borbe. Lahki so seveda proti obligatornosti volitev; a morali se bodo končno udali, ker princ Hohenlohe je dejal, da sicer volilna reforma ne dobi najvišjega odobrenja. Slovenci se glede obligatornosti volitev niso izrekli; a upamo, da bo obligatornost slovenskemu, vedno naraščajočemu življu v Trstu le na korist, ako bodo postopali Slovani složno in napredno.

Karikaturne demonstracije v Gorici so uprizorili Lahončki, ki so jih vodili župan posl. Marani in dva obč. svetovalca s 120 člani slavne mularije in fakinaže. V Gorici so nameravali namreč slovenski kolesarji društev „Gorica“, „Balkan“ (Trst) in „Sloga“ (Idrija) prirediti na binkoštni ponedeljek dirko. Zaradi dežja dirka ni bila možna, a zato se je med slovenskim občinstvom v hôtelu pri Jelenu in na dirkališču razvila tem lepša zabava z rodoljubnimi govori. Lahončki so le malo kričali „Evviva Trieste italiana“ (ne „Gorizia“!), nakar je prišlo nekaj oddelkov vojakov, katerih so se demonstrantje hitro zbalili ter so se poskrili. Goriška fakinaža je smešno strahopetna ter se je tega dne le strahovito blamirala. Slovenci so nastopali mirno in resno na svojih tleh.

Demonstracije so se vršile v nedeljo v Trstu pred trgovinami Cerkvenik, Ciben in Zerial, ker omenjeni trgovci niso zaprli svojih trgovin. Demonstranti so razbili par šip. — Proti veteranom so demonstrirali v Pulju „puljski mladenci“ („Giovane Pola“). Policija je zaprla 7 fantov in jih obsodila na razne globe. Huda vročina rodi na Primorskem vedno izgrede, kajti vroča kri Lahončkov potrebuje tuša. Dobili so ga izdatno, in zdaj je zopet mir.

Tolovajski napadi na Slovence in Hrvatce so se v zadnjem času začeli množiti v Istri in na Primorskem. V Pulju, v Trstu in v Gorici napadejo Lahi vsak čas kakega znanega Slovence in Hrvata. Na binkoštni ponedeljek so Lahi v Gorici s palicami in s kamenjem ranili več Slovencev. Aretiranih je bilo več Lahov, med njimi neki goriški magistratni uradnik, neki mesar, par študentov in mnogo laških barab. Policija in magistrat sta vedela, kaj se namerava. Lahi so imeli namreč dva shoda, na katerih so se za zločine pripravljali ter si razdelili vloge. Vodja jim je bil laški študent Marcuzzi, a policija ga ni aretirala! Ko je policija zaradi neumnih demonstracij in groženj aretirala nekega nesramnega Lahončka, so jo Lahi napadli s kamenjem. Policija je Lahončka izpustila in bežala. Pač pa je policija prepovedala izobesiti slovenske trobojnice ter je jemala Slovence narodne znake. Vojaštvo je v Gorici pač stražilo trge, a po ulicah so laški pobalini s palicami naskakali Slovence, a le, če so bili Lahi v desetkratni večini. Sploh so se vedli Lahi prav zavratno in bojazljivo, a obenem nesramno.

Kranjsko.

Jubilejni izprevid in Slovenci. Kako malo se upoštevajo Slovenci celo takrat, če so lepo povabljeni in če se gredo klanjat svojemu vladarju, se je pokazalo celo pri vožnji na Dunaj. Državna železnica je dala Slovence na razpolago živinski vlak. Belokranjci so ogorčeni ugovarjali. Prvi protest, s katerim so Slovenci zahtevali dostojen vlak za ljudi, je ravnateljstvo drž. železnice ošabno zavrnilo. Šele nov protest na železniško ministrstvo je imel vsaj toliko uspeha, da so dobili Slovenci dostojne vozove. Toda vlak je vozil vendarle še celih 20 ur. Prvotni vlak z živinskimi vozovi bi bil vozil okoli 30 ur do Dunaja! Značilno je, da je bil vlak z nemškimi Korošci, ki so se odpeljali več ur pozneje, vendar več ur prej na Dunaju, kakor Kranjci. Slovenci so imeli na vsej poti le na eni postaji daljši oddih. Vso hrano in vso pijačo pa so morali — za 400 oseb! — vzeti seboj v vlak! Nikjer jim ni bilo možno zavžiti v miru kaj gorkega. Kako je bilo z drugimi komoditetami in potrebščinami, si pri taki vožnji lahko predstavljamo. Komaj pa so prišli na Dunaj vsi utrujeni, so morali takoj na vajo, ki je trpela nekaj ur. Ker ni bilo na razpolago dovolj slovenskih fantov, so morali prireditelji vzeti na pomoč okoli 80 vojakov iz ljubljanske in mariborske domobranske in konjeniške vojašnice. Pripravljani odbor je deloval zadnje dneve skoraj brez odmora pozno v noč. Delali so mnogoštevilni aranžerji s pomočniki resnično požrtvovalno in z vnemo, ki bi bila zaslužila vsaj pri vladi več priznanja. Šele zadnje dni sta morala dva častnika na Dunaju poskrbeti za udobnosti, ki so se dale pač drugim, ki pa za Slovence niso bile pravočasne preskrbljene. Priznati treba, da se je izprevidni odbor zelo trudil popraviti, kar se je zamudilo, ter podati skupinam kolikor le možno slikovito različnost v zgodovinskih starih in sodobnih narodnih nošah. O uspehih in dogodivščinah naših Kranjcev na Dunaju pa sporočimo prihodnjič. Naša želja je, da bi bili Slovenci na Dunaju dostojni zastopniki naroda v vsakem oziru. Po številu nadkriljujejo celo bogate dežele. Udeleženci so bili ves čas pravi mučeniki.

Dunajski jubilejni odbor in Slovani. V oficijalnem programu, ki ga je izdal takomenovani poklonstveni odbor ter je že razposlan, so hrvatski vojaki-graničarji opisani takole: Po narodnosti so Hrvatje, deloma ci-

gani... Poseben talent so pokazali v prisvajanju tujega blaga. Kadar je bilo zaradi izdajstva dovoljeno pleniti, tedaj je obsegal graničarjev tornister vse mogoče stvari: staro železo, žensko obleko, ure, vlasulje i. dr. Seveda Hrvatje niso mogli dopustiti takih podlih žalitev. 9. t. m. je imel Jugoslovanski klub sejo, v kateri se je posvetoval o tej stvari ter sklenil zahtevati zadoščenja od odbora. Predsednik jugoslovanskega kluba dr. Ivčević je tudi dobil naslednjega dne od slavnostnega odbora pismo, v katerem se izreka globoko obžalovanje nad dogodkom z obvestilom, da je dal odbor še vso obstoječo zalogo programa, katere je baje bilo še 1/5 zapleniti ter prirediti novo izdajo, v kateri so izbrisane za Hrvatce žaljive opazke. Hrvatje so pa vendar bili žaljeni; ta žalitev s tem ni izbrisana, ker je šlo že mnogo programov prve izdaje med svet. Hrvatje so naši najbližji bratje; zato zadeva ta žalitev tudi nas Slovence. Pa vendar navdušeni silijo naši klerikalci na Dunaj, kjer vsak hip kažejo, da nas ne marajo.

Kranjski deželni zbor bo sklican dne 19. t. m., a le za dva dni v ta namen, da se posvetuje o načrtu za deželnozbornsko volilno reformo.

Zakonski načrt nove dežel. volilne reforme se je izročil členom dež. ustavnega odseka. Dežel. zbor bo štel vbodoče 50 členov in sicer 49 izvoljenih in 1 virilista (škofa): 10 veleposestvo, 12 mesta in trgi ter trgov. in obrt. zbornica; 16 kmetske občine in 11 splošni volilni razred. Dežel. odbor bo imel 6 členov: 1 glavar in 5 prisednikov. Nemci (veleposestniki) volijo 1, mesta in trgi 1, posl. kmetskih občin 1, splošna skupina 1 ter vsa zbornica 1.

„Slavanska Misao“ o „Slovencu“. Neodvisno in nepristransko glasilo vseh Slovanov, „Slavenska Misao“ v Trstu piše v članku „Sve-slavenska uzajemnost“: Proti „neoslovanom“ (Novo-Slovanom) — kakor imenujejo nove pokretače vseslovanske vzajemnosti — so vstali tudi mnogi malenkostni Slovani. Neki Slovenci se uprav otročje rogajo „neoslovanom“ in njihovi „komediji“, a to vse zato, ker je med njimi liberalni Slovenec, ljubljanski župan in posl. Hribar. Najbližja bodočnost pa pokaže, ali je to delovanje slovanskih rodoljubov „komedija“, ali resna akcija, ki naznanja Slovanstvu boljše dnove. — „Slavenska Misao“ je zadela v črno, ker je povsem pravilno označila vzrok „Slovenčevega“ „otročjega roganja“. Ako bi bil pri vsej akciji tudi zadnji klerikalec, bi pisal „Slovenec“ širokoustno in bahavo, da bi mu nedostajalo črk. Ker pa je bil v Petrogradu liberalec in še celo posl. Hribar, smatra vse za „komedijo“. Sicer pa „Slav. M.“ morda ne ve, da se je posvetovanja slovanskih strank udeležil v parlamentu, predno so odšli v Peterburg, tudi posl. dr. Iv. E. Krek.

Trubar in njegovi čestilci. Slovenski klerikalni listi niso Trubarjevega jubileja omenili niti z besedico. Trubar jim je pač le krivoverec, dasi bi se mogli poučiti iz dr. Grudnove knjige, kakšne so bile takrat razmere v katoliški cerkvi. Te razmere so odtujile katol. cerkvi 3/4 ljubljancev in vsaj polovico Jugoslovanov ter jih pognale v protestantski tabor. A Trubar je bil vzlic protestantstvu vendarle začetnik naše kjiževnosti, bil je naš prvi pisatelj, naš prvi pesnik, naš prvi skladatelj ter naš prvi slovenski tiskar. Bil je prvi, ki je umeval idejo jugoslovanske vzajemnosti. Teh dejstev ni možno utajiti in kdor jih izkuša zamolčati, je krivičen in falsificira zgodovino. Noben Jugoslovan ne sme pozabiti velikih Trubarjevih zaslug za slovensko in hrvatsko kulturo. Ako celo nemški znanstveniki proslavljajo Trubarja zaradi njegovih kulturnih velikih del, ako nemška kranjska znanstvena revija „Carniola“, ako „Slovenska Matica“ i. dr. priznavajo Trubarja kot našega „literarnega Kolumba“, bi morali vsi slovenski listi čisto objektivno priznavati Trubarjevo zgodovinsko važnost. A naši klerikalni listi so vendarle molčali in molčal je celo dr. Opekov „Dom in Svet“! „Slovenec“ pa je po jubi-

leju spustil v svet nekaj cenenih dovtipov na izlet, ki je izostal, ker je deževalo dva dni. Žalostno!

Slovenska liga katoliških akademikov — naši napredni visokošolci. Dne 6., 7. in 8. t. m. se je vršil v Pragi shod delegatov čeških, hrvatskih, poljskih in slovenskih katol. akademikov, da osnujejo Slovansko katol. akad. ligo na Dunaju kot podružnico slovan. klerikalnih političnih strank. V ligi so: Češka liga akademická (Praga), slovenska „Danica“ (Dunaj), hrvatski „Domagoj“ (Zagreb), „Hrvatska“ (Dunaj), „Spolek českých akademiku“ (Brno) in slovenska „Zarja“ (Gradec). — Liga bo izdajala svoj list v vseh slovanskih jezikih! Tako dobimo za „Zoro“ in „Mladostjo“ še tretji akad. katol. list! Shod sta brzojavno pozdravila med drugimi ljubljanski knezoškof in posl. dr. Krek. Tako se klerikalna mladina organizuje po vsem Slovenskem in med vsemi Slovani, naši napredni akademiki pa se povsod cepijo v razna društva in različni frakcije nebitvenih razložkov. Naprednjaki so nesložni ter slabé s tem svojo moč. Klerikalci nastopajo edinstveno in složno, naprednjaki pa so razbiti in razkosani, — potem pa tožijo, da se jih ne podpira. Človek pa se od samih društev več ne spozna v njih finonijansiranih stremljenjih in rafinirano izumetničenih razložkih! Pa saj je resnica: jabolko ne pade daleč od drevesa. Kakor stari, tako mladi! Zato nas povsod izpodrivajo složni nasprotniki.

Slovensko gledališče v Ljubljani. Občinski svet ljubljanski je v svoji seji dne 5. t. m. imenoval ravnateljem slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani gospoda magistratnega komisarja Frana Govékarja, pisatelja in urednika v Ljubljani. Ravnatelj je prevzel vodstvo gledališča dne 6. t. m., prejemši pri mestnem magistratu dopust za devet mesecev. Ker se bode gojila v prihodnji gledališki sezoni, ki se je raztegnila na sedem mesecev, opera, opereta in drama, se je odpeljal ravnatelj angaževati nove člane na Dunaj, Brno, Prago, Plzen in v Berlin. Angaževal pa je poprej že vse domače dramske moči ter tudi nekaj novih slovenskih členov. Ker izostane ravnatelj na potovanju dalje časa, ga zastopata v tej dobi blagajnik in tajnik Dramatičnega društva, g. kontrolor Fran Rozman in g. koncipist Fr. Jančigaj. Repertoar obsega najmodernejšo in tudi starejšo še nevprizorjene opere in operete ter klasične, najboljše literarne moderne in ljudske drame in veseloigre. Natančni vzpored se objavi v ljubljanskih dnevnikih pred začetkom sezone. Dramatična šola se otvori meseca julija t. l., ko se vrnejo učiteljske sile z dopusta.

Ljubljana pride v II. razred aktivitetnih doklad bajé že s 1. julijem t. l.

Umrl je gosp. Valentin Kermavner, profesor v pokoju, dne 3. t. m. v Gradcu. Pokojnik je bil 1. 1835 rojen v Vnanjih Goricah pri Brezovici. Učiteljeval je 4 leta v Črnovcih, 15 let v Celju in 16 let v Ljubljani kot srednješolski učitelj za klasično jezikoslovje. Zaradi silne nervoznosti je stopil v pokoj l. 1890 ter je bil pri tej priliki odlikovan. Svoj čas je pisal mnogo za „Slov. Narod“, v „Zoro“ ter je prevel več spevov „Odiseje“ in Platonovega „Eutifrona“. Spisal je nekaj sloven. učnih knjig za latinski in grški jezik ter je sodeloval pri Rožkovem latinskoslovenskem slovarju za gimnazije. Zapustil je tudi nekaj neobjavljenih rokopisov.

Šentpeterski podružnici Ciril-Methodove družbe v Ljubljani priredita skupno v proslavo godu sv. solunskih bratov in slovanskih blagovestnikov v korist glavni družbi na sv. Telesa dan, 18. t. m. v „Meščanski pivovarni“ (A. Dekleva) veliko narodno veselico. Pri veselici sodelujeta pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ in ljubljanska društvena godba. Vstopnina 40 vin. za osebo, preplačila se hvaležno sprejemajo. Narodna dolžnost vsakega rodoljuba je, da se udeleži te veselice ter odda svoj prispevek za potrebno našo šolsko družbo ki naj varuje našo mladino raznarodovanja. Posameznike bo malo obtežil ta dar; toda če se jih zbere mnogo, bo naši Družbi izdatno pomagano.

Iz socialnodemokratskega tabora. Pišejo nam iz Ljubljane: V jugoslovanski socialni demokraciji tiho vre. Zdi se, da vlada z vodstvom velika nezadovoljnost. Vodstvo je baje izgubilo vso prožnost in potrebno agilnost ter le še na redkih shodih pičle udeležbe navidezno ropota. Zato pa socialna demokracija med Jugoslovani očitno pojema ter se je skoraj ne čuti več. Tudi z listi gre slabo. K tržaškemu slov. listu pojde baje g. Ivan Cankar. V tiskovni odsek pa so volili načelnikom idrijskega g. A. Kristana. Sodrug g. Petrič je prevzel vodstvo na Kranjskem, g. E. Kristan pa se umika vedno bolj na literarno nestransko polje.

— c.

Razstava „Otrok“ v Ljubljani se otvori spočetka (8.) septembra t. l. v vseh prostorih „Narodnega doma.“ Ljubljanski slovenski trgovci se živo zanimajo za to razstavo ter so nekateri v to svrhu odpotovali na Dunaj in v Prago, ker hočejo dati svojim oddelkom temeljit strokoven in naroden značaj. Tudi zdravniški oddelek bo jako zanimiv. Priglasilo se je tudi že več naših umetnikov in umetnic, ki izlože svoja umet. nova dela. Zagrebški Hrvat. zavod za slepce se udeleži poleg ljubljanske gluho-nemnice. Družba sv. Cirila in Metoda uredi svoj poseben oddelek. Jako lep bo oddelek knjigotrški. Tudi tvrdke za obleke in perilo razstavijo krasne izdelke. Ljubljanske dame izlože veliko število figurin vseh narodnih slovanskih noš. S to razstavo, ki obeta biti splošno in za vsakogar velezanimiva in poučna, si pridobi Splošno sloven. žensko društvo v Ljubljani veliko zaslugo. Izda se tudi katalog.

Počitniška naselbina „Zatišje“; prejšnji Sangrad pri Cerkljah, dobi novo hišno opravo ter se uporabi že letos za počitniško bivanje ljublj. mestnih uradnikov in ljublj. mestnih šol. otrok.

Toplice na Dolenjskem se že polnijo z gosti iz vseh slovenskih krajev. Topliške kopeli dobivajo vedno več ugleda. Odbor se trudi, da se nudi več zabave ter hodi iz Novegamenta godba vsak teden parkrat koncertirat. Želeti pa bi bilo, da bi se nudilo še več udobnosti in komforta ter da bi se Toplice uredile čim bolj moderno.

Postojnska jama je imela na binkoštni ponedeljek okoli 5000 gostov. Prišli so Lahi, Nemci, Turki in Slovani. Največ pa Slovencev. Ker so v Postojni zdravstvene razmere že dolgo zopet povsem dobre ter je tudi dovolj lepih hotelov, se je letos nadejati velikega obiska tujecev.

III. vseslovenski delavski shod v Ljubljani skliče odbor sloven. kršč. soc. delavstva (posl. Gostinčar, Moškerc, Eržen) letos meseca oktobra. S. L. S. pridobiva med delavstvom vedno več tal; social. demokracija pa deluje zadnje čase tišje na svoji notranji organizaciji. Zakaj se marljiva slovenska delavska organizacija s Primorskega ne raztegne tudi na druge slovenske dežele, ni znano. Manjka pač organizatorjev, kakoršen je dr. Mandič v Trstu!

Raznoterosti.

Kongres slovanskih zdravnikov in naravoslovcev v Pragi se je otvoril 7 t. m. ter se ga je udeležilo okoli 1200 oseb. Prišli so profesorji in zdravniki iz Rusije, Poljske, Hrvatske in iz Slovenije (fizik dr. O. Krajec, dr. Ivan Oražen i. dr.) Pri otvoritvi kongresa v Narod. divadlu so bili namestnik grof Coudenhove, grof Schönborn, župan dr. Groš in več odličnjakov. V imenu

Rusov je govoril tajni svetnik prof. dr. Ott, v imenu Slovencev dr. Oražen.

Posnemanja vredna požrtvovalnost. Češki grof dr. Vaclav Kounic je o priliki svoje poroke z gdč. Horovo daroval moravskemu dijaštvu češke narodnosti svojo palačo v Brnu, vredno 700.000 K. Ta dar se ima pripojiti Hlavkovim ustanovam ter je že izvoljen odbor, ki bo upravljal ustanovo in delil stipendije. V narodnem oziru je ta velikodušni dar velikanskega pomena tudi zato, ker stoji darovana palača sredi nemškega Brna baš nasproti nemški hiši.

Prebivalstvo na Francoskem se krči vedno bolj. V kratkem izide statistika prebivalstva te države. Po tej statistiki je bilo v minolem letu na Francoskem le 773.000 rojstev, a 793.000 slučajev smrti. Prebivalstvo se je torej zmanjšalo tekom enega samega leta za 20.000 duš. Kakor je videti, ni imel Zolov prekrasni tendenčni roman „Plodovitost“ nikakega realnega uspeha, a najresnejšo podlago ter najplemenitejšo tendenco. Nekdaj zaničevani Zola počiva danes v „Panteonu“ med franc. kralji in največjimi veljaki.

Kopališče

Postaja c. kr. drž. železnic. 1 1/4 ure od Ljubljane. Krasna planinska lega. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Winternitz, polivi po Kneippu. Radij, pitno in kopalno zdravljenje. Solčne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

in vodno zdravišče

Masaža in elektroterapija. Plavališče. Izvrstna kuhinja. Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja. —

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik kopalnišča

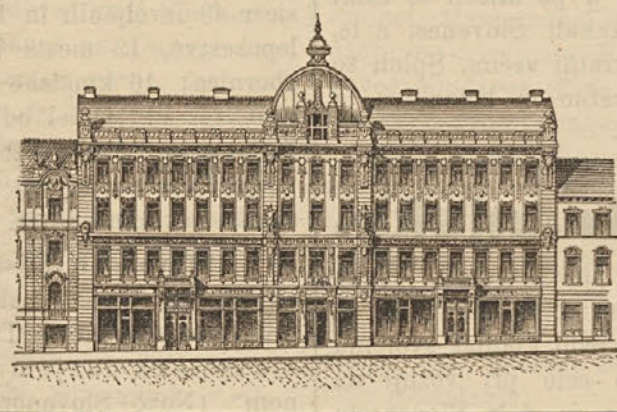
Kamnik na Kranjskem.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje hran. vlog:
nad 24 milijonov X

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron

v lastni hiši
v Prešernovih
ulicah št. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven
rotovža.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

jih obrestuje **4%** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
po Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega,
ne da bi ga zaračupila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborno zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Prva češka

splošna delniška družba
za zavarovanje v Pragi

na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje!

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživenja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotovljenje pokojnine.

Edina slovanska
delniška življenska
zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Podružnica v Spljetu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavica:

2,000.000 K

v Ljubljani

Res. fond:

200.000 K

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

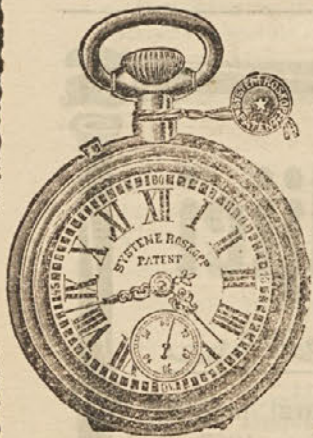
Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500,—, 1.000,—, 5.000,— in 10.000,—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistilno sredstvo!

SEYDLIN
Izdelovatelj
D. Seydl
Ljubljana, Spital-Stritar. ul. 7

Dobi se povsod

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečkanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeških znamenj.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5 priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plašev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

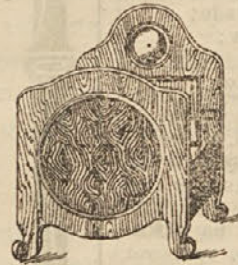

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu & poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, zimnate in na peresih. Ogledala in podobe lasnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si največjo zalogo **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnoram zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovinci, kupujte uzi-galice v korist družbi

sv. Cirila in Metoda.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesionirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte

povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega zistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Zahtevajte „Naš List“ v gostilnah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907 K 12,888.795-43

Denarni promet K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Brezskrbno

družinsko sročo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštnih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse, 50.

Edino pravi je samo
Thierry-jev balzam

z zeleno nuno kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta. Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rane itd. — Naročila ali denarne pošiljave je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloga v več lekarnah.

S to znamko opremljeni
Maršnerjevi

šumeči limonadni bonboni

(malinovec, citriona,
jagoda, češnja, prvenec)

so najboljši.

Prva češka deln. dr. orient. sladkornin in tvornice čokolade, Kr. Vinogradi, prej A. Maršner.

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda.

**Steckenpferd-
lilijino mlečno milo**

Za kožo najmilejše milo.

Čudež industrije!

New-Jork in London nista prizanašala niti evropski celini, ter je velika tovarna srebrnine prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gl. 6-90 in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktoria čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6-90.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, skoz in skozi je bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na nika-

kršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se v **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. edino le v pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvleček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljativo krasne garniture jako zadovoljen. Oton Barfusoh, c. in kr. stolnik v 27. pošpolku v Ljubljani.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mihail Kovacevič, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5,500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna** raznovrstno skrivljenje hrbtnice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja

na **Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje**

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v **Wolfvih ulicah št. 12.**

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Zdaj
8.—
kron

Za birmo!

Preje
20.—
kron

Zelo moderna remont. Gloria
Srebrna ura za gospode

Preje
K 20.—

Zdaj
K 8.—

3 leta
pism.
jamstvo

3 leta
pism.
jamstvo

Ta posebno lepo izdelana ura ima skrbno preizkušeno, v kamnih tekoče kolesje, 3 krasno gravirane pokrove z odskočnim pokrovom in jo pošljemo za K 8.—, ssekundnim kazalcem K 9.— Razpošilja se po povzetju.

Avstr. družba za eksport ur
Dunaj, Westbahnhof 19.

Na tisoče priznalnih pisem!

Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar v Kamniku

se priporoča za v njeno stroko spadajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.